

Ikt. tószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

902.5

Szerző

Cím

Várkastély a hegyen.

Hely

Idő

"1913"

Forrás:

Pesti napló

Személy

Bp.

1913 VIII/12.

Helyszám

Várkastély a hegyen.

— Építik az országos levéltárat. —

(Saját tudósítónktól.) Budapest muzeumában: a budai várban kivesszük a leltárból egy régi tárgyat és újat tesznek helyébe. Eltűnik a Bécsi kapu-laktanya s oda, ahol eddig veterán falai álltak, felépítik az országos levéltár palotáját. A cseré nem rossz. A régi kaszárnyát senki sem sajnálja, a levéltár épülete pedig — amint a terve mutatja — jól beleilleszkedik abba a történelmi hangulatba, mely itt, az új Pest mellett megbeszülhetetlen drága érték. Félve szabad hozzányulni ehhez és sohasem a hódító göggyével, hanem a multak meghatott és szerető becsülésével.

Ennek a felfogásnak hódol a mostani építkezés, mely annyira elő van készítve, hogy a legközelebbi napokban megkezdhetik az országos levéltár alapjainak lerakását. A tervek be vannak fejezve, a belügyminisztérium elfogadta s most kéri az engedelmet a fővárosi közmunkák tanácsától. A palota a Bécsi kapu-laktanya helyét s a szomszédos, magánosoktól vásárolt telket fogja elfoglalni, hatvankilenc méteres főhomlokzata a Nándor-utcára és a Bécsi kapu-térre néz, hátul s szárnyai pedig a Nándor-bástyáig nyulnak.

Az új országos levéltár tervét Petz Samu műegyetemi tanár készítette. A palota román stílusban épül, rendkívül gazdagon díszített főhomlokzattal. Három épületszárny nyulik hátra a Nándor-bástya felé s a szárnyak közül a legmélyebben kinyúló netven méter magas karcsu toronyban végződik. Várkastély hatását teszi majd ott a hegyen ez a nemes stílusú épület, amelynek tornya erősen bele fog rajzolódni a várhegy feletti égboltba s nagy messziség-

ből látható, új dísz lesz annak a panorámának, melyet a várpalota, a Mátyás-templom együttese alkot. A torony klasszikus alakja modern felszerelést is rejt, amennyiben szellőző kémény vonul benne végig s a csucsos fedele alá víztartót építenek.

Az új építkezésre az országos levéltár nagyon rászorult már. Lehetetlen állapotban sanyalódik rég ez az intézmény a belügyminisztérium boltives, ódon helyiségeiben, részint pedig a Bécsi kapu-laktanyában, honnan tíz év előtt vonult ki a katonaság.

Az ország levéltáráról beszélve nem csak képletesen kell érteni a poros aktákat, s nem tréfa, hogy Magyarország történelmi adatait előbb-utóbb megetté volna a könyvszű, ha nem építkeznek. A kellemetlen esztendő után most méltó kárpótlás intéget a várkastélyban, melynek klasszikus stílusa, nehéz faragott kövei jellegzetesen alkalmazkodnak a levéltári hivatáshoz.

Az új palotáról önkéntelenül ráterelődik a gondolat a szomszédságra: a Nándor-bástyára. Egyik szakasza ennek a bástyának a legpompásabb sétatány, melynek nagyszerű levegőjében járva, kilátás-csodába merül el a szemünk. József főherceg palotájától a Nándor-laktanyáig vonul el ez a részlet, a híres bástya-sétány, ahol alkonyat tájban kivirul a budai korzó-élet. Kedves, tiszta illatu leányok járkálnak itt, akik óvatos mamák előtt lépegetve hallgatják a lovagi bókokat, s megjelennek öreg generálisok, komoly arcu papok és más nyugalmas léptű emberei a csendes, budai utcáknak s elgyönyörködnek abban a bucsuzóban, melyet a hegyek mögé csuszó nap tart minden alkonyaton. A Nándor-kaszárnyánál azután vége szakad a korzónak, pedig a bástya még tovább vonul, egészen a Bécsi kapuig. Ez a rész azonban rendezetlen és sivár. Most e kietlenség közelében vág neki az égnek az

(Idő)

(Köt. v. füz.)

új palota tornya, amely pedig stilszerű környezet után fog kíváncskozni. Vajon meddig?

— Lehetőleg nem sokáig — jelentette ki előtűnk a főváros középítkezésének egy előkelő faktora. — Már régen gondolnak arra az illetékesek, hogy a Nándor-bástya méltóképpen kiépüljön. Az országos levéltár építkezése most napirendre hozza ezt a tervet, mely abból állana, hogy a sétatány a bástya egész hosszán végigvonuljon, s a régi falakat megfelelő díszrel lássa el az építőművészet. Természetesen a Halász-bástya jut eszébe mindenkinek ennél a tervnél.

Nagyon szép lenne ez. Egyelőre annyira nincs pénz hozzá, hogy nem is jó rágondolni.